

MAT 452: Introduction to Algebra II

Pranvere 2012, Provim Final, Pergjigje

Stefan Kohl

1. Gjeni $\text{Syl}_2(S_4)$ dhe $\text{Syl}_3(S_4)$. Gjithashtu, gjeni prerjen e nengrupeve 2-Sylovi si dhe prerjen e nengrupeve 3-Sylovi te grupit S_4 . (4 pike)

Pergjigja: $\text{Syl}_2(S_4) = \{\langle(1, 2, 3, 4), (1, 3)\rangle, \langle(1, 2, 4, 3), (1, 4)\rangle, \langle(1, 3, 2, 4), (1, 2)\rangle\}$, $\text{Syl}_3(S_4) = \{\langle(1, 2, 3)\rangle, \langle(1, 2, 4)\rangle, \langle(1, 3, 4)\rangle, \langle(2, 3, 4)\rangle\}$. Prerja e nengrupeve 2-Sylovi eshte V_4 dhe prerja e nengrupeve 3-Sylovi eshte 1.

2. Gjeni nje nengrup $G < S_7$ me rend 21 dhe nje nengrup $H < S_8$ me rend 30. (4 pike)

Pergjigja: Ne kemi per shembull $G = \langle(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7), (2, 3, 5)(4, 7, 6)\rangle$, dhe $H = \langle(1, 2, 3), (1, 2), (4, 5, 6, 7, 8)\rangle$.

3. Gjeni nje njesi, nje idempotent, nje element nilpotent edhe nje element me rend 3 e unazes $\mathbb{Z}^{2 \times 2}$. (4 pike)

Pergjigja: Elemente te tille jane

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & -1 \end{pmatrix}.$$

4. Le te jete $a := 7 + 60\mathbb{Z} \in \mathbb{Z}/60\mathbb{Z}$. Gjeni anasjelltin a^{-1} dhe rendin $|a|$ e elementit a . (4 pike)

Pergjigja: Ne kemi $a^{-1} = 43 + 60\mathbb{Z}$ dhe $|a| = 4$.

5. Gjeni te gjitha idealet e unazes $R := \mathbb{Z}/24\mathbb{Z}$. Cilet jane maksimal? (4 pike)

Pergjigja: Te gjitha idealet e unazes $R := \mathbb{Z}/24\mathbb{Z}$ jane 0 , $(12 + 24\mathbb{Z})R$, $(8 + 24\mathbb{Z})R$, $(6 + 24\mathbb{Z})R$, $(4 + 24\mathbb{Z})R$, $(3 + 24\mathbb{Z})R$, $(2 + 24\mathbb{Z})R$ dhe R . Idealet maksimal jane $(2 + 24\mathbb{Z})R$ dhe $(3 + 24\mathbb{Z})R$.

6. Le te jete $I := \langle x^2y^2, x^6y, xy^6, x^8, y^8 \rangle \triangleleft \mathbb{Z}[x, y]$ dhe $S := \{xy, x^2y, x^3y^2, xy^5, x^7y, x^6, y^7, x^{10}\}$. Gjeni $S \cap I$. (4 pike)

Pergjigja: Ne kemi $S \cap I = \{x^3y^2, x^7y, x^{10}\}$.

7. Le te jete $K := \mathbb{Q}[\sqrt{2}, \sqrt{3}]$. Gjeni graden $[K : \mathbb{Q}]$, dhe gjeni te gjitha automorfizmet e fushes K dhe strukturen e grupit $\text{Aut}(K)$. (4 pike)

Pergjigja: Ne kemi $[K : \mathbb{Q}] = 4$, dhe ne kemi 4 automorfizme $\alpha_1, \dots, \alpha_4$. Automorfizmet jane caktuar nga imazhet e $\sqrt{2}$ dhe $\sqrt{3}$. Ne kemi

1. $\alpha_1(\sqrt{2}) = \sqrt{2}, \alpha_1(\sqrt{3}) = \sqrt{3},$
2. $\alpha_2(\sqrt{2}) = \sqrt{2}, \alpha_2(\sqrt{3}) = -\sqrt{3},$
3. $\alpha_3(\sqrt{2}) = -\sqrt{2}, \alpha_3(\sqrt{3}) = \sqrt{3},$ dhe
4. $\alpha_4(\sqrt{2}) = -\sqrt{2}, \alpha_4(\sqrt{3}) = -\sqrt{3}.$

Ne kemi $\text{Aut}(K) \cong C_2 \times C_2.$

8. Vertetoni apo gjeni kundershembuj:

1. Per cdo grup G i fundem dhe cdo numer prim p , prerja e nengrupeve p -Sylow e grupit G eshte nje nengrup normal e grupit G .
2. Nje grup me rend 80 nuk eshte i thjeshte.
3. Nese R eshte nje unaze dhe $I, J \triangleleft R$ jane ideale, edhe $I \cup J$ eshte nje ideal.
4. Nese $p, q \in \mathbb{Z}$ jane elemente prim, gjithmon edhe te pakten nje nga elementet $pq - 1$ dhe $pq + 1$ eshte nje element prim.
5. Nese R eshte nje unaze dhe $a \in R$ eshte nje njesi, elementet a dhe a^{-1} kane te njejten rend.
6. Cdo ideal $I \triangleleft \mathbb{Z}[x, y]$ ka 1 apo 2 gjeneratore, i.e. ne kemi gjithmon $I = \langle a \rangle$ per nje element $a \in \mathbb{Z}[x, y]$ apo $I = \langle a, b \rangle$ per elemente $a, b \in \mathbb{Z}[x, y]$.

(12 pike)

Pergjigja: Ne kemi

1. Pohimi eshte i vertet sepse sipas theoremat Sylow, $\text{Syl}_p(G)$ eshte nje klase konjugimi e nengrupeve te grupit G .
2. Pohimi eshte i vertet sepse per nje grup G te thjeshte me rend 80 ne kemi $|\text{Syl}_2(G)| = 5$, por $|G| \nmid 5!$.
3. Kundershembull: $I = 2\mathbb{Z}, J = 3\mathbb{Z}.$
4. Kundershembull: $p = 3, q = 5.$
5. Pohimi eshte i vertet sepse $a^n = 1 \Leftrightarrow (a^{-1})^n = a^{-n} = (a^n)^{-1} = 1.$
6. Kundershembull: $I = \langle x^2, xy, y^2 \rangle \triangleleft \mathbb{Z}[x, y].$